

**VARBERGS
KOMMUN**

Förskole- och grundskoleförvaltningen

Martin Hassel

Yttrande

2021-10-05

1 (3)

Dnr: FGN 2021/0348-6

Utbildningsdepartementet

Varbergs kommuns remissvar över promemoria Professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare

Varbergs kommun ser positivt på ett brett kompetensutvecklingsutbud för rektorer och lärare. Exempel på positiva delar i förslaget Varbergs kommun vill lyfta är: Kompetensutvecklingsutbudet bör ha olika syften; Rekryteringsutbildning, befattningsutbildning och kompetensutveckling för rektorer; Poänggivande högskolekurser med olika syften; Behörighetsgivande fortbildning.

Varbergs kommun är positiva till att staten genom skolmyndigheterna stödjer huvudmännen med skol- och professionsutveckling för ökad kvalitet och likvärdighet. För att säkerställa ett likvärdigt, och inte likformigt, stöd är det avgörande att huvudman och rektor fortsatt har handlingsutrymme att verka för att utbildningen utvecklas utifrån behoven i specifik barn- och elevgrupp samt förskola och skola. Konkret innebär det att de lokala behoven måste få ett stort inflytande för innehåll, form och omfattning på skolmyndigheternas stödjande skol- och professionsutveckling. Erfarenheter från Varbergs kommun är att alltför styrda och tidsmässigt begränsade former av fortbildning från skolmyndigheterna inte fullt ut möter de lokala behoven.

Ett statligt program som reglerar kompetensutvecklingen innebär att huvudmannens handlingsutrymme att styra efter lokala behov begränsas. I förslaget betonas att ett nationellt professionsprogram inte innebär att den kompetensutveckling som huvudmannen ska se till att personalen erbjuds enbart ska bestå av insatser inom ramen för den nya strukturen. Konsekvensen blir dock att utrymmet för huvudmän att erbjuda annan kompetensutveckling begränsas. Risken blir en undanträngningseffekt av kompetensutvecklingsinsatser som huvudmannen bedömer utvecklar verksamheten och lärarens kompetens, till förmån för de insatser som utgår från en statlig styrning.

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	TELEFON	ORGANISATIONSNUMMER	E-POSTADRESS
Varbergs kommun		0340-880 00	212000-1249	fgn@varberg.se
		TELEFAX		WEBBPLATS
432 80 Varberg	432 80 Varberg			www.varberg.se

För att säkerställa att rektors och huvudmannens handlingsutrymme bibehålls, vilket i grunden handlar om det kommunala självstyret, ser Varbergs kommun att ändring i Skollagen som innebär att ”Huvudmannen ska se till att (...) legitimerade lärare och legitimerade förskollärare ges möjlighet att delta i sådan kompetensutveckling inom det nationella professionsprogrammet (...)” i alltför hög grad inskränker rektors och huvudmannens handlingsutrymme. Nuvarande skrivningar om att möjliggöra för kompetensutveckling i kombination med ett starkt nationellt stöd och ekonomiska incitament genom statsbidrag är fullt tillräckligt för att nå ändamålet med utredningen.

I utredningens förslag om prövning och erkännande av kompetensnivå, samt att en sådan meriteringen ska vara krav för exempelvis förstelärare, sammanblandas yrkesskicklighet och kvalifikationskrav. Arbetsgivaren är bäst lämpad att rekrytera samt att använda kompetens utifrån de lokala behoven. Det finns vidare inga garantier för att utredningens förslag skulle leda till en stärkt skola genom att begränsa urvalet av förstelärare till meriteringssystemet. Det finns en risk att kommande kompetensutveckling och rekrytering av förstelärare tar sin utgångspunkt i formella krav och inte i reell kompetens, och att olika aktörer eftersträvar fortbildning som är formellt meriterande snarare än med tydlig utgångspunkt i de lokala behoven.

Yrkesskickliga lärare är givetvis avgörande för barn och elevers utveckling och lärande. Det är positivt om förslaget till professionsprogram kan bidra till att göra skolprofessionerna mer attraktiva och därmed underlätta rekrytering och kvarvaron i yrkena. I det sammanhanget är en viktig fråga huruvida det går att fastslå om förbättrade karriärmöjligheter är en avgörande faktor i valet att bli lärare. Ökade administrativa krav inom läraryrket kan vara en ytterligare orsak som i hög grad påverkat svårigheten att utbilda och rekrytera lärare. Frågan om vad som påverkar attraktionskraften till läraryrket bör inte förbises och är viktig för att kunna bedöma huruvida kostnaderna står i relation till eventuella nyttoeffekter av förslaget.

Vidare är det viktigt att noga beakta förslag som riskerar att innebära kostnadsökningar för huvudmän och skolor. Varbergs kommun anser att utredningen inte fullt ut utrett ekonomiska konsekvenser för huvudmän och skolor eller redogjort för hur eventuella kostnader ska finansieras och av vem.

För att reformen ska bli lyckad krävs att ett stort inflytande från professionerna säkras. I det föreslagna Rådet för professioner är det viktigt att säkerställa en väl anpassad fördelning av företrädare från samtliga skolformer.

2021-10-05

3 (3)
Dnr: FGN
2021/0348-6

Till sist är det viktigt att komma ihåg att skolområdet under senare tid har varit föremål för flera olika reformer. Även om syftet med förslaget är att vara reformvårdande finns det risk för en reformtrötthet inom svensk skola, varför det är viktigt att grundligt utvärdera värdet av de reformer som genomförs.

Varbergs kommun 2021-10-26

Förskole- och grundskolenämnden

Hanna Netterberg
Ordförande